

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Belsk Duży na lata 2024-2029

I. Główne założenia przyjęte do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej

Wieloletnia Prognoza Finansowa została sporządzona zgodnie z art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Obejmuje lata 2024-2029 co wynika z prognozy kwoty długu na okres zaciągniętych zobowiązań.

Przyjmując założenia do opracowania WPF oparto się również na danych historycznych w zakresie poszczególnych źródeł dochodów i kategorii wydatków przyjmując za punkt odniesienia wartości faktyczne wykonane w latach 2021-2022 oraz plan budżetu na rok 2023 wg stanu na 30 października 2023 roku oraz przewidywane wykonanie budżetu za 2023 rok (według załącznika Nr 1 do WPF).

Dochody i wydatki, przychody i rozchody na 2024 rok przyjęto w wartościach zgodnych z planem uchwały budżetowej na ten rok.

Ponadto prognozę finansową opracowano na podstawie regulacji dotyczących planowania budżetu zawartych w ustawie o finansach publicznych, ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, uchwał Rady Gminy, podjętych na podstawie tych ustaw oraz analizy kształtowania się sytuacji finansowej Gminy w ostatnich latach oraz przewidywanych tendencji rozwoju.

II. Prognozowane dochody

Planowanie dochodów Gminy na okres objęty Prognozą rozpoczęto od analizy dotychczasowych trendów zmian dochodów w ostatnich trzech latach. Następnie skoncentrowano się na źródłach, które generują największe wpływy.

W budżecie na 2024 rok przyjęto: podane przez Ministra Finansów planowane kwoty poszczególnych części subwencji ogólnej, planowane kwoty dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz planowane wpływy z udziałów w podatku od osób prawnych, ustalone przez Wojewodę Mazowieckiego kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacji na realizację zadań własnych i dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, szacunkowo kwoty dochodów własnych z opłat wynikających z ustaw, odpłatności za realizowane usługi, wynajmu lokali i zarządu nieruchomościami oraz wpływów z różnych dochodów.

1. Dochody bieżące

W roku 2024 dochody bieżące gminy w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 7,1 %. Plan udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zakłada wzrost dochodów w stosunku do roku poprzedniego o 1,1 % tj. o 1.533.313 zł. Natomiast udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wyliczone przez Ministra Finansów wg wskaźnika udziału dochodów z pdop gminy w ogólnej kwocie tych dochodów wszystkich gmin jako średnia arytmetyczna z 3 lat (2022,2021,2020) wynoszą kwotę 1.179.490 zł. W stosunku do 2023 r. nastąpił wzrost udziału w tym podatku o 8,4 %

Założono, że od 2025 do 2029 roku dochody bieżące będą rosły średnio o 2,02 %.

Plan zakłada wzrost w 2024 r. wpływów z podatku od nieruchomości o 25% w stosunku do 2023 r. Uwzględniono wzrost stawki podatkowej o 15,1 %, pozyskanie nowych podatników oraz ściągnięcie zaległości z tytułu tego podatku. W kolejnych latach 2025 – 2029 zakłada się wzrost z podatku od nieruchomości średnio o 2,6 %.

W 2024 r. plan zakłada spadek o 29,9 % dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące. Uzasadnieniem spadku dochodów z tego tytułu jest brak planu dochodów z tytułu środków na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym oraz brak planu dotacji tj. zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa dla rolników. W latach 2025-2029 zakłada się wzrost średnio o 3,18 % w/w dochodów.

Analiza udziału poszczególnych źródeł dochodów bieżących w dochodach bieżących ogółem w ciągu ostatnich trzech lat potwierdza istnienie prawidłowości polegającej na tym, że największy wpływ na poziom tych dochodów mają: część oświatowa subwencji ogólnej, dotacje celowe, podatki i opłaty lokalne, ze szczególnym naciskiem na podatek od nieruchomości, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych.

Subwencja ogólna

Planowaną na 2024 r. **subwencję ogólną** przyjęto w wysokości podanej przez Ministra Finansów, pismem nr ST3.4750.19.2023. W kolejnych latach 2025-2029 dochody w tej grupie oszacowano w oparciu o planowane wpływy w 2024 roku i obowiązujące przepisy, które gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków z tytułu subwencji oświatowej w skali kraju z 2024 roku.

Podatki i opłaty lokalne

Bazą wyjściową do ustalenia wpływów z podatków i opłat lokalnych są wpływy z tych dochodów w latach poprzednich. W latach historycznych dynamika dochodów tej grupy była zmienna, co wynikało ze zmiennej bazy objętej opodatkowaniem. Dochody z podatków i opłat lokalnych zdominowane są przez podatek od nieruchomości. W 2024 roku planuje się wzrost tego podatku o 25 %, natomiast w latach kolejnych zakłada się wzrost wpływów z tego rodzaju źródeł o wskaźniki inflacji średniorocznej oraz dynamiki PKB. Wzrost podatku od nieruchomości w 2024 r. wynika z podwyżki stawek podatku o około 15,1 % , pozyskaniu nowych podatników tego podatku oraz urealnieniu dochodów biorąc pod uwagę dane historyczne. W latach objętych prognozą założono coroczny wzrost wpływów z podatków, będący pochodną planowanego całorocznego wzrostu stawek podatkowych uchwalanych przez Radę Gminy. Przy tym założeniu łączna Dynamika planowanych wpływów z tytułu podatku od nieruchomości kształtuje się w sposób następujący:

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. podatek od nieruchomości	25,0	3,0	3,0	3,0	2,5	1,5

Udziały we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych

Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) należą do najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Wpływy z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych przyjęto na rok 2024 w wysokości podanej przez Ministra Finansów pismem z dnia 13.10.2023 r. w kwocie 5.739.779 zł, tj. wzrost dochodów o 1,1 % w stosunku do projektu w 2023 r. W latach następnych prognozuje się wzrost dochodów z tego tytułu średnio o 1,2 %.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku od osób prawnych zostały zaplanowane nie jak latach poprzednich w oparciu o przewidywane wykonanie tylko zgodnie z pismem Ministra Finansów z dnia 13.10.2023 r. w kwocie 1.179.490 zł tj. wzrost o 8,4 % w stosunku do 2023 r. W latach następnych prognozuje się średnio wzrost dochodów z tego tytułu o 1,8 %. Dochody

w ostatnich latach trudne do przewidzenia. W projekcie na 2023 r. w stosunku do projektu z 2022 r. zakładano spadek o 3,7 % udziału gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych, ostatecznie zakłada się spadek o 42%. Uzasadnieniem spadku jest niespodziewane uzupełnienie dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych przez Ministra Finansów o kwotę 2.888.418,57 zł w 2022 r. Jednorazowe uzupełnienie tych dochodów w 2022 r. spowodowało tak wielki spadek w kolejnym roku.

Dynamika planowanych wpływów z udziałów w podatku od osób fizycznych i prawnych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	1,1	1,0	0,0	1,7	1,7	1,6
Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	8,4	0,0	3,0	0,01	3,0	3,0

Dochody z tytułu dotacji i środków na cele bieżące

Na 2024 rok kwotę **dotacji celowych** przyjęto w wysokości zgodnej z informacją Wojewody Mazowieckiego z dnia 24.10.2023 r. Na lata następne wzrost dotacji przewiduje się w wysokości średniej 3,18 %. Jako wielkości bazowe przyjęto wielkości planowane do uzyskania w 2024 roku.

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Dotacje celowe i środki na cele bieżące	-29,9	5,0	2,8	2,8	2,7	2,6

2. Dochody majątkowe

W ramach tej grupy dochodów w roku 2024 zaplanowano przyznane środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na zadania wieloletnie:

- 1) „Budowa budynku socjalno – komunalnego w Starej Wsi wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego” – kwotę 490.000 zł.
- 2) ”Przebudowa ulic na osiedlu SADY w Belsku Dużym /kanalizacja deszczowa/ wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego,, – kwotę 490.000 zł.
- 3) ”Rewaloryzacja terenu zabytkowego parku podworskiego w Oczesałach wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego” – kwotę 2.700.000 zł.
- 4) „Modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków w Belsku Dużym” – kwotę 1.000.000 zł
- 5) „Budowa kanalizacji sanitarnej od miejscowości Belsk Duży (osiedle PGR) do wsi Rębowola, Skowronki gmina Belsk Duży – etap II /od Małej Wsi do Rębowola, Skowronki/ - kwotę 3.999.500 zł.

W ramach dochodów majątkowych zaplanowano przyznane środki z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na zadania wieloletnie:

- 1) „Remont i renowacja zabytkowego kościoła Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciciela w Łęczeszczach w kwocie 500.000 zł.

Uwzględniono również dochody majątkowe z rezerwy budżetu Państwa na zadanie wieloletnie:
1) „Rozbudowa, przebudowa, zmiana sposobu użytkowania budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Belsku Dużym” w kwocie 485.218,00 zł.

Zaplanowane środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w 2024 r. wynoszą kwotę 8.679.500 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia prognozowana dynamika planowanych wpływów dochodów na lata 2025-2029 zakłada średni spadek dochodów ogółem o 2,3 %. Tabela przedstawia się następująco:

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1.	Dochody ogółem, z tego:	%	16,6	-7,0	-8,9	2,1	1,5	1,0
1.1	Dochody bieżące	%	7,1	1,9	3,6	2,1	1,5	1,0

III. Planowane wydatki

Wydatki kalkulowano przy uwzględnieniu możliwości dochodowych, jednak z uwzględnieniem analizy zadań bieżących koniecznych do realizacji oraz obligatoryjności wynikającej z przepisów obowiązującego prawa.

Prognozę oparto na założeniu określonym w art. 242 ust 2 ustawy o finansach publicznych, polegającym na zachowaniu relacji, iż planowane wydatki bieżące nie mogą przewyższać dochodów bieżących (ewentualnie powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki). W związku z powyższym w latach 2024-2029 założono ograniczenie fakultatywnych wydatków bieżących w celu wypracowania jak największej nadwyżki operacyjnej przeznaczonej na zadania inwestycyjne. Wzrost cen związanych z inflacją powoduje stały wzrost wydatków bieżących na utrzymanie majątku gminy i jej funkcjonowanie, co powoduje, że wypracowanie nadwyżki staje się nierealne, a planowanie zadań inwestycyjnych coraz bardziej niemożliwe.

Na 2024 rok wydatki ogółem zaplanowano w kwocie 49.045.843,17 zł, w tym bieżące 37.219.540,25 zł i majątkowe 11.826.302,92 zł.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od nich naliczane ustalono na poziomie zawartych umów o pracę na 30.IX.2023 r. W 2024 r. zaplanowano średnioroczny wzrost wynagrodzenia zasadniczego obsługi szkół i innych jednostek do wysokości najniższego wynagrodzenia tj. z 4.242 zł (od 01.I.2024 r. do 30.VI.2024 r.), 4.300 zł (od 01.VII.2024 r. do 31.XII.2024 r.), co daje wzrost o 19,5 %. Dla pozostałych pracowników obsługi przewidziano podwyżki wynagrodzenia do 12 %. W budżecie uwzględniono podwyżkę dla nauczycieli w wysokości 12,3 % od 01.I.2024 r. Pozostałym pracownikom przewidziano wzrost wynagrodzenia do 12%.

Zakup towarów i usług (gaz, centralne ogrzewanie, energia elektryczna, woda i kanalizacja) na poziomie przewidywanego wykonania za 2023 rok z uwzględnieniem wzrostu cen energetycznych. Na wydatki rzeczowe na podstawie zweryfikowanych kalkulacji wydatków zaproponowanych przez jednostki budżetowe.

W kolejnych latach wydatki bieżące z w/w tytułów planuje się o wzrost średnioroczny o 3 %.

Kwoty dotacji udzielonych z budżetu Gminy w 2024 przyjęto na podstawie zawartych umów z jednostkami samorządu terytorialnego, lub wystosowanych pism uwzględniających zadanie do realizacji, jak również zaplanowano dotacje dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań własnych Gminy.

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych pożyczek i uwzględniając wzrost stopy procentowej redyskonta weksla. W 2020 r. podczas zaciągania pożyczek w WFOŚ stopa redyskonta weksla wynosiła 0,11 %, obecnie 6,05 %.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały oszacowane na podstawie danych dotyczących wieloletnich przedsięwzięć o charakterze majątkowym w latach 2024-2029.

W roku 2024 planuje się przeznaczyć na zadania majątkowe 11.826.302,92 zł. Głównym źródłem finansowania inwestycji są środki z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD, Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, rezerwy budżetu państwa, środki własne oraz nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych.

Wydatki inwestycyjne mają charakter dokumentu kroczącego aktualizowanego co roku. Aktualizacja będzie dokonywana corocznie przez weryfikację zakresów rzeczowych zadań inwestycyjnych i wynikających z tego kosztów, wprowadzanie nowych zadań oraz eliminowanie zadań do realizacji, których się odstąpi. Nowowprowadzane zadania będą umieszczane w planie zgodnie ze strategią rozwoju gminy Belsk Duży. Aktualizacja będzie przeprowadzana co najmniej raz w roku w trakcie przygotowywania projektu budżetu na kolejny rok budżetowy. Inne zmiany będą wprowadzane w miarę potrzeb realizacji poszczególnych zadań.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia prognozowana dynamika planowanych wydatków na lata 2025-2029 przedstawia się następująco:

Lp.	Treść	J.m.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Wydatki ogółem, z tego:	%	-2,7	-8,5	-9,0	2,2	1,5	1,0
	Wydatki bieżące, w tym:	%	1,6	3,0	3,0	3,0	3,0	2,3
1.	Wynagrodzenia i pochodne	%	10,8	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
2.	Wydatki majątkowe	%	-14,3	-44,5	-77,9	-19,3	-52,2	0,0

IV. Prognozowane przychody i rozchody budżetu

Wielkości przychodów i rozchodów z uwzględnieniem długu Gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Treść	J.m.	2024	2025
1.	Dochody	zł	48.716.626,94	45.306.856,00
2.	Wydatki	zł	49.045.843,17	44.901.056,00
3.	Wynik budżetu	zł	-329.216,23	405.800
4.	Przychody	zł	735.016,23	0,0
5.	Rozchody	zł	405.800	405.800
	Kredyty i pożyczki	zł	0,0	0,00

Lp.	Treść	J.m.	2026	2027	2028	2029
1.	Dochody	zł	41.248.010	42.114.800	42.751.450	43.188.995
2.	Wydatki	zł	40.871.339	41.789.000	42.425.650	42.863.195
3.	Wynik budżetu	zł	376.671	325.800	325.800	325.800
4.	Przychody	zł	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rozchody	zł	376.671	325.800	325.800	325.800
	Kredyty i pożyczki	zł	0,00	0,00	0,00	0,00

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2024 planuje się deficyt budżetowy w kwocie -329.216,23 zł i rozchody w kwocie 405.800 zł które zostaną pokryte nadwyżką budżetową z lat ubiegłych w kwocie 735.016,23 zł. W roku 2025 oraz w kolejnych latach planuje się nadwyżki budżetowe niezbędne do spłaty zobowiązań.

V. Prognoza długu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 roku zastosowanie będą miały przepisy art. 243-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z nimi Gmina spełnia relacje i dopuszczalne limity zadłużenia, co przedstawiono w załączniku WPF.

W planowanym poziomie zadłużenia na koniec kolejnych lat 2024-2029 uwzględniono spłaty rat pożyczek wynikające z harmonogramów spłat zawartych w umowach pożyczkowych oraz planowanych do zaciągnięcia pożyczek.

Zadłużenie gminy na koniec 2024 roku wyniesie 1.759.871 zł.

VI. Wieloletnie przedsięwzięcia bieżące i majątkowe

W 2024 roku na przedsięwzięcia objęte WPF przeznaczono kwotę 9.888.202,92 zł, w tym na przedsięwzięcia majątkowe kwotę 9.888.202,92 zł.

Wykaz realizowanych i planowanych do realizacji przedsięwzięć wieloletnich zawiera załącznik nr 2 do uchwały.

W wykazie przedsięwzięć uwzględniono następujące zadania:

1. Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe, a) wydatki majątkowe:

- „Budowa budynku socjalno – komunalnego w Starej Wsi wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie rozpoczęto w 2023 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 1.000.000 zł. Limit wydatków na 2024 rok określono w kwocie 500.000 zł, a limit zobowiązań na kwotę 500.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 20.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -10.000 zł, 2024 r. -10.000 zł., środki zewnętrzne z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 980.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -490.000 zł, 2024 r. -490.000 zł.).

- „Przebudowa ulic na osiedlu SADY w Belsku Dużym/kanalizacja deszczowa/ wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie rozpoczęto w 2023 roku. Łączne nakłady

finansowe zaprojektowano na kwotę 1.036.500 zł. Limit wydatków na 2024 rok określono w kwocie 500.000 zł, a limit zobowiązań na kwotę 500.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 20.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. - 46.500 zł, 2024 r. - 10.000 zł., środki zewnętrzne z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 980.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. - 490.000 zł, 2024 r. -490.000 zł.)

- „Rewaloryzacja terenu zabytkowego parku podworskiego w Oczaśalach wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie rozpoczęto w 2020 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 6.122.938,46 zł. Limit wydatków na 2024 rok określono w kwocie 3.000.000 zł a limit zobowiązań na kwotę 3.000.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 722.938,46 zł. W podziale na lata: 2020-2021 – 122.938,46 zł, w 2023 r. - 300.000 zł, 2024 r. - 300.000 zł., środki zewnętrzne z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 5.400.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -2.700.000 zł, 2024 r. -2.700.000 zł.)
środki zewnętrzne z Rządowego Funduszu Polski Ład kwotę 5.400.000 zł).

- „Budowa kanalizacji sanitarnej od miejscowości Belsk Duży (osiedle PGR) do wsi Rębowola, Skowronki gmina Belsk Duży – etap II /od Małej Wsi do Rębowola, Skowronki/”. Przedsięwzięcie planowane na lata 2024-2025. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 8.420.000 zł. Limit wydatków na 2024 rok określono w kwocie 4.210.000 zł, a limit zobowiązań na kwotę 8.420.000 zł. Zadanie realizowane z Rządowego Funduszu Polski Ład oraz środków własnych. Montaż finansowy: (środki własne gminy 421.000 zł, w podziale na lata: 2024 r. – 210.500 zł, 2025 r. – 210.500 zł) środki zewnętrzne z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 8.420.000 zł, w podziale na lata: 2024 r. – 4.210.000 zł, 2025 r. – 4.210.000 zł.

- „Rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Belsku Dużym”. Przedsięwzięcie rozpoczęte w 2020 r. Limit wydatków na 2024 rok zaprojektowano w kwocie 629.512,92 zł. Limit zobowiązań ustalono na kwotę 629.512,92 zł. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 3.233.423,92 zł. Zadanie realizowane z rezerwy budżetu państwa oraz subwencji uzupełniającej dochody, środków własnych. Udział środków własnych gminy w podziale na lata: 2020-2022 – 79.950 zł, 2023 r. – 220.000 zł, 2024 r. – 144.294,92 zł. Udział środków z subwencji uzupełniającej dochody w latach: 2023 r. – 1.500.000 zł. Udział środków z Polskiego Ładu w latach: 2023 r. – 803.961 zł, 2024 r. – 485.218 zł.

- „Budowa budynku Klubu Malucha, położonego na działce nr 7/39 w obrębie PGR Stara Wieś”, rozpoczęto w 2023 r. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano w kwocie 156.210 zł. Limit wydatków zaprojektowano w 2024 r. na kwotę 28.290 zł, natomiast limit zobowiązań na kwotę 28.290 zł. Zadanie realizowane ze środków własnych gminy.

- „Modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków w Belsku Dużym” zaprojektowano na lata 2024 – 2025. Ustalono nakłady finansowe na kwotę 2.040.800 zł. Limit wydatków w 2024 r. – 1.020.400 zł, limit wydatków w 2025 r. – 1.020.400 zł. Limit zobowiązań zaprojektowano w kwocie 2.040.800 zł. Zadanie realizowane przy udziale środków z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 2.000.000 zł tj. w 2024 r. – 1.000.000 zł, w 2025 r. – 1.000.000 zł /środki własne gminy w kwocie 40.800 zł tj. w 2024 r. – 20.400 zł, w 2025 r. – 20.400 zł/.